

Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO)

Advies over een ontwerp-KB tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 oktober 2004 inzake het voorkomen van gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur

- gevraagd door de minister van leefmilieu, mijnheer Bruno Tobback, in een brief ontvangen op 12 april 2006
- voorbereid via schriftelijke procedure door de werkgroep *productnormen*
- goedgekeurd door de algemene vergadering van 23 mei 2006 (zie bijlage 1)
- de originele taal van dit advies is het Nederlands

1. Situering

- [1] Het advies werd gevraagd binnen een termijn van 1 maand, zijnde tegen 12 mei 2006. Het ter advies voorgelegde ontwerp-KB wijzigt het KB van 12 oktober 2004 inzake het voorkomen van gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur. Dit KB is een omzetting van richtlijn 2002/95/EG betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur (EEA).

2. Richtlijn 2002/95/EG betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur

- [2] Richtlijn 2002/95/EG is gebaseerd op art.95 EG-verdrag, dat het vrije verkeer van goederen, diensten, personen en kapitaal waarborgt. Deze richtlijn is bijgevolg een harmonisatierichtlijn: ze moet op een gelijkaardige manier worden omgezet in alle lidstaten van de Unie. Slechts in bepaalde uitzonderlijke gevallen zijn er afwijkingen mogelijk.
- [3] Doel van deze richtlijn is de wetgevingen der lidstaten inzake beperkingen op het gebruik van gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur onderling aan te passen en bij te dragen tot de bescherming van de volksgezondheid en een milieuhygiënisch verantwoorde nuttige toepassing en verwijdering van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur. (art. 1 van de richtlijn).
- [4] Richtlijn 2002/95/EG bepaalt in zijn artikel 4 dat:

“1. De lidstaten dragen er zorg voor dat vanaf 1 juli 2006 nieuwe elektrische en elektronische apparatuur die op de markt wordt gebracht geen lood, kwik, cadmium, zeswaardig chroom, polybroombifenylen (PBB's) of polybroomdifenylethers (PBDE's) meer bevat. Nationale maatregelen om het gebruik van deze stoffen in elektrische en elektronische apparatuur te beperken of te verbieden, en die vóór de aanneming van de onderhavige richtlijn conform de communautaire wetgeving zijn aangenomen, kunnen tot 1 juli 2006 worden gehandhaafd.

Lid 1 geldt niet voor de in de bijlage genoemde toepassingen. (...)”

- [5] “Op de markt brengen” in deze richtlijn betekent “de initiële actie om een product voor de eerste keer op de Gemeenschappelijke markt te brengen. Dit gebeurt wanneer het product wordt overgebracht van de producent naar de distributeur of eindconsument of eindgebruiker op de Gemeenschappelijke markt.

"Een product voor de eerste keer ter beschikking stellen" slaat op elk individueel stuk apparatuur dat op de markt werd gebracht na de datum van het verbod op gevaarlijke stoffen (namelijk 1 juli 2006), en niet op de lancering van een nieuw product of productlijn. Het concept van op de markt brengen slaat tevens op elk individueel product en niet op een producttype, ongeacht of het geproduceerd werd als een individuele eenheid of in serie. (...)"¹.

- [6] Wat bedoelt artikel 4 met "nieuwe" EEA? Er kan worden verondersteld dat dit adjectief benadrukt dat het gaat om apparatuur die op de markt wordt gebracht na 1 juli 2006. Dit kan a contrario worden afgeleid uit het antwoord op vraag 1.8. van het document *Frequently Asked Questions* bij de AEEA-richtlijn en richtlijn beperking gevaarlijke stoffen in EEA, dat vermeldt dat met oude EEA, wordt bedoeld "EEA die op de markt werd gebracht vóór 1 juli 2006".

3. Het ter advies voorgelegde ontwerp-KB

- [7] Het KB van 12 oktober 2004 verbiedt (in zijn art. 2) in navolging van richtlijn 2002/95/EG (art. 4), om vanaf 1 juli 2006 een aantal categorieën (gespecificeerd in bijlage) nieuwe elektrische en elektronische apparatuur in België op de markt te brengen die lood, kwik, cadmium, zeswaardig chroom, polybroombifenylen en polybroomdifenylethers bevatten. Een aantal toepassingen worden uitgesloten van dit verbod (opgenomen in bijlage III van het KB). Het verbod geldt evenmin voor de onderdelen voor het herstellen van elektrische en elektronische apparatuur die vóór 1 juli 2006 in de handel is gebracht, noch voor het hergebruik voor deze apparatuur, in navolging van art. 2, 3° van de richtlijn.
- [8] Met op de markt brengen bedoelt het KB van 12 oktober 2004 (art.1): "Op de markt brengen: het binnenbrengen, de invoer of het bezit met het oog op de verkoop of het ter beschikking stellen aan derden, het te koop aanbieden, de verkoop of het huuraanbod, de verhuring of de afstand onder bezwarende titel of gratis." Deze definitie is afkomstig van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen (art.2).
- [9] Het ontwerp-KB, dat ter advies voorligt, wijzigt art. 2 van het KB van 12 oktober 2004 op die wijze dat het de bewoording van het bestaande artikel overneemt, maar in een toevoeging voorziet waarop het verbod niet van toepassing is, namelijk op "elektrische en elektronische apparatuur die vóór 1 juli 2006 op de Europese gemeenschappelijke markt is gebracht." Een tweede wijziging is dat het in de verbodsbepaling de specificatie "in België" bij "op de markt brengen" laat vallen.

4. Algemene opmerkingen van de FRDO

- [10] De raad stelt vast dat de nieuwe toevoeging zou kunnen gezien worden als een verheldering van het verbod om vanaf 1 juli 2006 nieuwe EEA op de markt te brengen die de gevaarlijke stoffen bevatten. Aangezien het verbod inhoudt dat vanaf 1 juli 2006 geen *nieuwe* EEA van bepaalde categorieën op de markt mag worden gebracht die de aangegeven gevaarlijke stoffen bevat, houdt dit impliciet in dat EEA die deze stoffen bevat en vóór 1 juli 2006 op de gemeenschappelijke markt is gebracht, na 1 juli 2006 verder op de markt zal kunnen blijven.

1 Vrije vertaling uit het Engels van vraag 2.1. "what does "put on the market" mean?" uit het document "Frequently Asked Questions" bij de Richtlijn 2002/96/EG betreffende afgedankte elektrische en apparatuur (richtlijn AEEA) en richtlijn 2002/95/EG betreffende de beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur: "The words 'put on the market' in Article 10 (3) of the WEEE Directive and Article 4 (1) of the RoHS Directive refer to the initial action of making a product available for the first time on the Community market. This takes place when the product is transferred from the producer to a distributor or final consumer or user on the Community market. "Making a product available for the first time" refers to each individual piece of equipment put on the market after the date for the substances restrictions (that is 1 July 2006), and not to the launch of a new product or product line. Moreover the concept of putting on the market refers to each individual product, not to a type of product, irrespective of whether it was manufactured as an individual unit or a series (...)"
(http://www.europa.eu.int/comm/environment/waste/pdf/faq_weee.pdf)

- [11] De raad heeft begrepen van de vertegenwoordigers van de ondernemingen dat deze verheldering gewenst is opdat het duidelijk zou zijn dat de niet-conforme stocks van reeds op de markt gebrachte EEA kunnen worden verkocht na 1 juli 2006.
- [12] Een andere mogelijkheid zou zijn om te preciseren in het ontwerp-KB " zijn nieuw: de elektrische en elektronische apparatuur die voor de eerste keer op de Europese gemeenschappelijke markt is gebracht." Hierdoor zou duidelijk blijken dat na 1 juli 2006 de apparatuur die reeds op de gemeenschappelijke markt is gebracht verder kan gecommmercialiseerd worden in België.
- [13] De raad stelt voor om verder te specificeren dat de apparaten die vóór 1 juli 2006 op de markt werden gebracht moeten voldoen aan de eventuele nationale maatregelen, die vóór de aanneming van onderhavige richtlijn conform de communautaire wetgeving zijn aangenomen en die in lidstaten van toepassing waren waar de apparaten op de markt werden gebracht.
- [14] De raad stelt bovendien voor om in de overwegingen te verwijzen naar richtlijn 2002/95/EG (zoals gevraagd door artikel 9 van de richtlijn). De Commissie zal eveneens op de hoogte moeten worden gesteld van deze verheldering.
- [15] De raad vraagt dat het ontwerp-KB snel wordt geïmplementeerd zodat het van kracht kan gaan vóór 1 juli 2006 om de ondernemingen rechtszekerheid te geven.
- [16] Omdat deze reglementering een belangrijke omschakeling is voor de verkoop van EEA, vindt de raad het noodzakelijk dat de inspectie toezicht uitoefent op de naleving van deze bepalingen. Dit moet verhinderen dat stocks op een illegale wijze zouden worden aangevuld.
- [17] De raad wenst erop te wijzen dat de mogelijkheid om een adviesvraag te stellen over KB's die een loutere omzetting zijn van de minimale bepalingen van harmonisatiemaatregelen genomen op Europees vlak, blijft bestaan volgens de wet op de productnormen², en te overwegen is indien het richtlijnen betreft die substantiële verbodsbepalingen of verplichtingen opleggen aan de industrie, zodat de stakeholders daarover op een actieve manier kunnen worden geconsulteerd.

² De wet van 21/12/1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid bepaalt in zijn art. 19§ 2 ter zake: "Voor besluiten die een loutere omzetting zijn van de minimale bepalingen van harmonisatiemaatregelen genomen op Europees vlak, zijn de raadplegingen vermeld in § 1 niet verplicht, maar volstaat een kennisgeving aan de Raden vermeld in § 1.

Ontwerpen van koninklijke besluiten die invulling geven aan een door de richtlijn voorziene beleidsruimte of die andere elementen bevatten die de omzetting van de richtlijn als zodanig te buiten gaan, dienen echter wel ter advies te worden voorgelegd."

Bijlage 1. Aanwezige en vertegenwoordigde stemgerechtigde leden op de algemene vergadering van 23 mei 2006

- De 4 voor- en ondervoorzitters:
T. Rombouts, A. Panneels, J.-Y. Saliez, C. Ven.
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de NGO's voor milieubescherming:
R. de Schaetzen (Natagora), G. De Schutter (World Wide Fund for Nature - Belgium), T. Snoy (Inter-Environnement Wallonie), W. Trio (Greenpeace Belgium), J. Turf (Bond Beter Leefmilieu).
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking:
B. Bode (Broederlijk Delen), G. Fremout (VODO), B. Gloire (Oxfam-Solidarité), J.-M. Swalens (ACODEV), O. Ze (CNCD).
- De 2 vertegenwoordiger van de NGO's die de belangen van verbruikers verdedigen:
Catherine Rousseau (CRIOC), Christian Rousseau (Test-Achats)
- 3 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties:
J. Decrop (Confédération des Syndicats Chrétiens de Belgique), F. Maes (Algemeen Belgisch Vakverbond), D. Van Daele (Fédération Générale du Travail de Belgique)
- De 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties:
A. Nachtergaele (Federatie Voedingsindustrie), G. Vancronenburg (Verbond der Belgische Ondernemingen), I. Chaput (Fédération des Industries Chimiques de Belgique), M.-L. Semaille (Fédération wallonne de l'agriculture), P. Vanden Abeele (Unie van Zelfstandige Ondernemers), A. Deplae (Union des Classes Moyennes).
- 1 van de 2 vertegenwoordiger van de energieproducenten:
F. Schoonacker (Samenwerkende Vennootschap voor Productie van Elektriciteit-SPE).
- de 6 vertegenwoordigers van de wetenschappelijke milieus:
M. Carnol (Université de Liège), R. Ceulemans (Universiteit Antwerpen), L. Helsen (Katholieke Universiteit Leuven), D. Lesage (Universiteit Gent), J.-P. van Ypersele de Strihou (Université Catholique de Louvain), E. Zaccāi (Université Libre de Bruxelles)

Totaal: 32 van de 38 stemgerechtigde leden

Opmerking: de namen van de personen die nog niet benoemd zijn als lid van de raad, staan cursief vermeld

2.2. Vergaderingen ter voorbereiding van dit advies

De werkgroep productnormen handelde dit advies af via elektronische weg.

2.3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies

Stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

Esmeralda Borgo (Bond Beter Leefmilieu)
Frederic Boutry (IEW)
Bert D'Hooghe (Agoria)
Birgit Fremault (VBO)
Filip Geerts (Agoria)
Piet Vanden Abeele (Unizo)

Niet-stemgerechtigde leden en hun vertegenwoordigers

Delphine MSONNE (FUSL) – ondervoorzitster van de werkgroep *productnormen*

Secretariaat

Stefanie HUGELIER